

קרוב השם

הרחבת הדעת והתעלות רוחנית

● עפ"י תורת הצדיקים ●

שיעורי בית המדרש 'קרוב השם' שנמסרו מפי המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א

בדיבור אחד

\\ הוא לא באמת כזה גיבור גדול

מהפרשה הקודמת - פרשת שמות, יצאנו בלב כבוד.

משה רבינו שנשלח על ידי ה' לדרוש את שחרורנו ממלך מצרים, שומע את תגובתו החצופה 'מי השם אשר אשמע בקולו'. לא זו בלבד, הוא אף מורה להכביד את עול השעבוד כדי שלא יהיה לבני ישראל רגע אחד לחשוב על גאולה.

גם בהמשך, במקביל למכות הניתכות על עמו ועל ארצו ממשיך ליבו של פרעה להכביד ולהתקשח, וזה יכול להזכיר לנו תופעה דומה מאוד - נס 'תחיית המתים' של היצר הרע.

כמה פעמים היינו משוכנעים שכבר חיסלנו אותו, ניצחנו, הבנו שהוא לא לטובתנו והבטחנו לעצמנו שזהו, יותר אין לנו עסק אתו.

והנה הוא שוב היה כאן, שוב השתלט המלך-זקן-וכסיל על המוח והלב, כאילו מעולם לא סילקנו אותו. כאילו הוא לא יודע איך מתייאשים.

תוכן העניינים

1 בדיבור אחד

- שיחה קצרה מענייני דיומא

למה היצר הרע לא מתייאש ממני?

3 חיים שיש בהם

- פשוט לחיות עם השם

להיות מרוצה או לא?

7 מעשיות משנים קדמוניות

- ספורים משנים חיים

לא כל דבר צריך לזכור

ניסויים

ניסויים

לדעת בארץ דרך

יו"ל ע"י 'ניסויים'
חבוק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1
עורך:
הרב ישראל מאיר גלינסקי

● בדיבור אחד / המשך

\\ הוא לא באמת בזה גיבור גדול

<<<

ואם היצר הרע לא מסוגל להתיימש, זה באמת עלול ח"ו לייאש..

האמת כמובן אחרת לגמרי, וכאן עלינו לאמץ לעצמנו ידיעה מצילה נפשות:

כמו פרעה הרשע גם היצר הרע הניסיונות והקשיים, אינם באמת גיבורים גדולים. מי שמכביד את לב פרעה הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו, והוא עושה זאת 'למען שתי אותותי אלה בקרבך' - כדי לגלות באמצעות עקשנותו את אלוקותו יתברך.

חז"ל אומרים (סוכה נב). 'כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו'. ומלמדים הצדיקים שהמשוואה הזו מתקיימת גם באדם עצמו, שכל שהוא מתעלה וקומתו הרוחנית גדלה, גם היצר הרע גדל כנגדו ונשאר תמיד בכחינת 'גדול ממנו'.

מדוע?

כי אם לא כן, איך תמשיך לגדול?

היצרים והניסיונות מקשים עלינו

ההפצה בחסות:

פלאש שליחיות
מהירים לך את הדרך
053.712.5663
sussman100@gmail.com

לכל עניני הגליון-

הערות והארות, נקודות הפצה וכדו'
ניתן ליצור קשר
בפל: 053-312-2415
או במייל: k6646201@gmail.com

ההרשמה לקבלת הגליון במייל בכתובת
k6646201@gmail.com

קו ניסויים
שיעורי בית המדרש
וקבלת עדכונים שוטפים
02-664-6201

זמני השיעורים הקבועים

של המשפיע הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א:

ימי שני

'כתבו עליך בכרשה'
בביהמ"ד 'קרבן השם' שעי" בית הבנסת 'איתן הנחל'
רח' חבוק הנביא 5 רמת בית שמש ג' 1
בשעה 20:00

ימי רביעי

ללכת עם תורה - תורה סו (בשעה 20:30)
שיחת חברים על התורה (בשעה 21:30)
משפ' מרגלית

רחוב הר' יצחק שמידמן 22 הר השלום בני ברק

מוצאי שבת קודש

ללוות את המלכה ולהשיב את הנפש
הטודות והרמזים שמאחורי הסיפורים
רח' עובדיה הנביא 12 רמת בית שמש ג' 2
בשעה 21:00

קבלת קהל

ניתן לתאם בפל: 058-320-1618
בין השעות 19:00-22:00

שינויים בזמני ומיקום השיעורים
מתעדכנים בקו ניסויים 02-664-6201

חיים שיש בהם

סיפוק - תלוי בנתונים?

סיפוק לא תלוי בנתונים, אלא בבחירה • סיפוק אינו לוקטוס אלא מצוה • איך משלבים את הסיפוק עם החיפוש?

שכלפי שאר הדברים שבאמת אינם בידנו, אנו מרגישים פחות חסרי אונים וכביכול הם כן בידנו.

רוב מוחלט של בני אדם, אין להם סיפוק בחייהם. וגם אם כן, אין זה אלא לרגעים מסוימים, או שמדובר רק בסיפוק חלקי. נדמה לנו, בטעות, שהסיפוק הוא תוצאה של הגעה לנקודה מסוימת שהייתה רצויה עבורי, ולהלן נפרוך את התזה הזאת, ונראה במוחש שסיפוק הוא לגמרי עניין של בחירה, וכיום כבר יודעים להשתמש בו כטכניקה בעסקים ובפוליטיקה ובשלל נושאים. צריך רק להכיר את זה, ולדעת איך להפעיל את זה.

הסיבה שרוב בני אדם אינם בוחרים בכך, היא משום שתשומת לבם נתונה למשהו אחר. כל מעייניו של אדם נתונים בדרך כלל ליעד שהציב לעצמו, כשהוא זונח את העבודה על עצם הסיפוק. כשמדברים על סיפוק והסתפקות, מצטייר בעיני הדמיון שאני צריך להסכים לבית מוזנח, רכב מעוקל, הפחתת ארוחות, וויתור על כל החוגים לילדים. וזה לא נכון, אין שום מדד להסתפקות, ואפשר לגמרי לחיות ברחבות ועם הסתפקות. סיפוק הוא בסך הכל שריר מסוים שצריך לפתח אותו. ייתכן שבעקבות פיתוח השריר הזה, תפחית דברים מיותרים בחייך, אבל לא שיש צורך להוריד כדי להגיע להסתפקות.

אנו עומדים לקראת סיום הסדרה. במהלך הסדרה עסקנו רבות בעניין ההשתדלות והביטחון, הצבת יעדים והסרת המחסומים, התמודדות עם פחדים ועם דחיינות. וראינו גם את מה שמאחורי הקלעים - תהליכים של עיבור ושל לידה שכל אחד מוכרח לעבור בדרך לכל מטרה. וכעת לסיום, נעסוק בנקודה מאד חשובה ומרכזית, למי שרוצה לזכות ל'חיים שיש בהם', והיא: הסיפוק.

בחירה מלאה

הנקודה בה נעסוק בפרק זה, היא אחת מסימני הביטחון המרכזיים והמובהקים. מי שיש לו אותה, יש לו ביטחון, ומי שאין לו אותה, אין לו ביטחון. זו היא נקודה שכולם מחפשים אחריה, ולמרבה האבסורד לא מגיעים אליה. המעניין הוא, שהיא לגמרי בידי של כל אדם, ולא כפי שנראה שהיא תלויה בתנאים סביבתיים.

פרנסה או כישרונות, וכל כיוצא בזה, אינם בידי של אדם. הוא יכול לרצות, להתפלל, ולהשתדל - אבל התוצאה אינה בידי ותלויה בתנאים סביבתיים. לעומת זאת, הסיפוק הוא לגמרי בידנו ואינו תלוי בכלל בשום גורם חיצוני. והאבסורד הוא שדווקא מול הנקודה הזאת עומדים רוב העולם חסרי אונים, ומרגישים שאין להם דרך להגיע אליה. בעוד,

סיפוק - לשם מה

השאלה המרכזית היא האם בכלל צריך סיפוק, והאם רק בגשמיות או גם ברוחניות. האם זה טוב או שמא בכלל זו בעיה. אולי זה גורם לא לעבוד ולא להיות יצירתי. והתשובה היא, שהסיפוק הוא הדבר הכי מוכרח, גם מבחינה גשמית וגם מבחינה רוחנית. אדם ללא סיפוק לא יוכל לעכל שום דבר, ואין דבר שייתן לו שובע, שמחה, ושביעות רצון. והרי הוא דומה למי שבא לקבל שפע, ובידו כלי ללא תחתית. זה מוכר מעולמם של ילדים, שאתה נותן ונותן והם לעולם אינם מרוצים.

הסיפוק, כאמור, אינו תלוי בשום תנאים חיצוניים. יכולות להיות שתי משפחות זו לצד זו; האחת, יוצאת לטיול פשוט, בו הם הולכים ברגל לאיזה גינה או פארק, והילדים מאושרים עד הגג וחוזרים מרוצים לגמרי. הם מרגישים אושר ואפילו עושר, כי האבא פינק אותם בארטיקים חלביים, ומרגישים שלא חסר להם כלום. המשפחה האחרת, מתחילה בסף של טיול לחו"ל, עם מלון יוקרתי. והם חוזרים לאחר כמה ימים, כשהילדים מאוכזבים ומתוסכלים, ומרגישים שלא קבלו כלום.

מה ההבדל? לא הנתונים, אלא התחושה. והיא תלויה אך ורק בשאלה כמה סיפוק והסתפקות יש. וכך גם ברוחניות. יש אדם ששומע שיעור תורה וזורח, אחר כך הוא מצא טרמפ לכותל, וחוזר הביתה עם אורות ופרוז'קטורים, ולא מפסיק לומר 'איזה חסדים' 'אלו ישועות', לעומתו יהודי אחר, שלומד שבע דפים ביום, ונוסע לכותל ברכב פרטי ולא בטרמפ, אבל מרגיש דפוק.

כי לא הבין הכל, ולא הצליח להתפלל, וגם, מישהו עקף אותו.

שניהם חיים זה לצד זה, לאחד יש סיפוק ולשני לא. זה שיש לו סיפוק, יש לו קיבה, והשני, יש לו חור בקיבה והוא לעולם לא שבע. הסיפוק קשור ישירות לעניין הביטחון. מי שאין לו את מדת הביטחון לא יוכל לבוא להסתפקות וסיפוק, ומי שאין לו הסתפקות לא יוכל לחוות ביטחון. וכפי שלמדנו בפרקים קודמים, הביטחון איננו רק עצה לחיים מאושרים אלא מצוה, ואם כך, גם הסיפוק שהיא תנאי לביטחון, היא מצוה לכל דבר.

הסתפקות וביטחון

הביטחון הוא החלק הכי בסיסי אצל אדם. אדם מטבעו אמור להיות רגוע ובטוח, ואם אינו כך, בהכרח שעבר איזו טראומה, או משהו שגרם לצלע ממנו להתערער. אדם שנמצא כל הזמן במתח וברדיפה, אות הוא שמשוה לא תקין אצלו. אדם בריא אמור לישון רגוע, להרגיש טוב, ולהיות עטוף בחמימות מרגיעה. אם אינו כך, כנראה שמשוה קרה.

הטמפרטורה היהודית הנכונה, היא טמפרטורה של ביטחון. מי שמסתובב רדוף, גם אם זה ברוחניות, כנראה שמשוה ברוחניות שלו חולה. לא, לא מדובר בצדקות או בעבודת התשובה, אלא פשוט במחלה. כמו אדם שיש לו בית, והוא כל הזמן חושש, הרי ברור שמשוה לא תקין אצלו. כך בדיוק אדם שאינו בטוח בחלק האלוקי שבו, ושהוא מוקף בטוב, וחי במקום הנכון - משוה לא תקין. נקודה.

חיים שיש בהם

מה שתבעו בהסכם. וזה לא נכון, ההחלטה אם להיות מרוצה או לא, היא לגמרי החלטה אישית. להלן ננסה ללמוד כיצד בוחרים להיות מרוצים, ולשם כך נדבר קצת על ביוזם ומשא ומתן.

מי שמכיר קצת עסקים, משא ומתן וחתימת חוזים, יודע שלכל צד יש שני דברים: האחד, מה שהוא רוצה, והשני, מה שהוא 'אומר' שרוצה. אדם חכם בדרך כלל ניגש למיקוח עם כמה צעדים קדימה, וכך כל צד מגיע עם הדרישות ההוויות שלו, וכלפי חוץ נדמה שאין כאן על מה לדבר ואין סיכוי לסגור שידוך או חוזה. האמת היא, שכל אחד יודע בשקט מה הוא באמת רוצה מהעסקה, רק שהוא לא מגלה את זה.

כאן מתחיל תהליך המיקוח והמשא ומתן. במשך התהליך, כל אחד מתנהג כמו סוחר אכזרי, שלא אכפת לו מאף אחד, ומבחינתו הוא בא לשרת רק את עצמו, והוא הולך על זה עד הסוף, ושכולם ימותו. לשם כך, הוא חייב להעמיד פנים של 'לא מרוצה', ומה שרק יציעו לו הוא עדיין לא מרוצה, כי אם רק יעשה רגע אחד פרצוף של מרוצה, באותו רגע מסתיים המשא ומתן, רק כל עוד אתה לא מרוצה, יש סיכוי להוציא עוד ועוד סעיפים והטבות בעסקה.

אבל באמת, לארוך כל המשא ומתן, כל אחד מרוצה ועוד איך. מבחינתו כל העסקה הזאת היא ריווח אחד גדול, והוא מרוצה איך שלא יהיה, רק שהוא עושה הצגה של לא מרוצה. וברגע מסוים מגיע שלב, ואדם פקח חייב לזהות את זה, שבו הוא כבר חייב להיות מרוצה, כי אם לא, השני יברח

במקרה שכזה, גם לא יעזור לשפר את הרוחניות. כי גם אם הוא יוסיף סדרים, וכל מיני מצוות ועבודות, זה לא יביא לו רוגע. להיפך, מסתבר שזה יעצים את תחושת חוסר הביטחון. כי מה שחולה אצלו, אינו המעשים אלא נקודת הסיפוק, וכשאינ את שריר הסיפוק, בגשמיות או ברוחניות, אין סיכוי לביטחון. וזה ממש ניכר בחוש, אדם שמסופק במה שהוא עושה, בדרך כלל יחוש ביטחון, ומי שאינו מסופק, גם אם יש לו כסף, הוא חווה חוסר ביטחון. חוסר ביטחון בה', או חוסר ביטחון בעצמו. משהו בפנים טורד את מנוחתו, ותמיד משאיר אותו עם תחושה של קור באצבעות.

אז נכון. הפסוקים ודברי חז"ל מלאים בתביעות, שמעמידות אותנו 'לכאורה' באור של 'לא בסדר'. וזה מה שנותן לנו את התחושה של הנרדפות. תחושה כאילו הכל נגדי; התורה נגדי, כי אני מקיים אותה, התפילה נגדי, כי לא התפללתי בכוונה, הקדושה נגדי, כי מה לעשות אני נכשל, וכל היהדות נגדי, כי איזה מין יהודי אני. אבל כל זה רק לכאורה. כי לא ייתכן שזו היא התורה וזו היא היהדות. חייבת להיות נוסחה שבה כל אדם באשר הוא יחיה עם ביטחון, גשמי וגם רוחני, ולא ברדיפה תמידית. אדם רדוף אינו עובד את ה', ובוודאי שאינו מתקדם. ולכן, אנו מוכרחים למצוא את הנוסחה לפיה גם כשאני עדיין בשלב של התהווה ולא מספיק בסדר, אני מרגיש מסופק ושמה.

משא ומתן

ישנם טיפוסים 'מרוצים', ונהוג לחשוב שהם אותם אנשים שהצליחו להשיג את כל

חיים שיש בהם

זו היא הנוסחה שמשלבת את הסיפוק יחד עם החיפוש. בפנים אני חי עם מודעות שלא מגיע לי כלום, ובחוץ אני מעמיד פנים של סוחר ממולח, שלא מוותר על שום סעיף, עד שיגיע לכל מה שהוא רוצה להשיג בעסקה. השילוב בין השני החלקים הללו ביחד, מביא לכך שיחד עם הסיפוק, אני מתקדם, ותוך כדי ההתקדמות אני מסופק כל הזמן.

פנימי וחיצוני

זו לא פסיכולוגיה אלא האמת של החיים. כשאדם קם בבוקר, יש לו בחירה מלאה האם ביום הזה הוא הולך להרוויח או להפסיד. אם הוא מתחיל את היום ממקום של 'קמת בבוקר? תגיד תודה, כל השאר בונוס', הוא מרוצה כבר מהתחלה, ומכאן והלאה יש לו רק מה להרוויח. עצם זה שאני חי, ושאני יהודי, זה כבר כל מה שאני צריך. ומעתה, כל דבר נוסף, תהיה הפתעה מאד נעימה עבורי.

לעומת זאת, אדם שקם בבוקר ממקום של 'אני חייב להספיק כך וכך ולהצליח בכך וכך', הוא מתחיל ממקום של מינוס, ורק אם אכן ישיג את כל מה שרצה, יוכל אולי להיות מרוצה, ורוב הסיכויים שהוא לא יגיע לכך ולא יהיה מרוצה. נמצא ששני בני אדם, היה להם את אותו היום, הספיקו אותו דבר, והצליחו באותה מדה, אך האחד מרגיש העשיר הכי גדול, והשני מרגיש עני מרוד. כי הראשון התחיל ממקום מרוצה, והשני לא.

משולחן המשא ומתן, ואז כבר יועיל לומר 'טוב, בעצם אני כן מרוצה'.

חיים כפולים

נמצא אם כן, שכל הסיפור הזה של מרוצה ולא מרוצה, הוא עניין של החלטה ובחירה. עובדה, שבסופו של דבר שני הצדדים מרוצים, וזה אומר שכך היה כבר מהתחלה, והם רק שיחקו עם ההחלטה מתי להראות את זה, האם מיד בהתחלה, או רק בסוף, או בשלב כלשהו באמצע.

ואת המודל הזה בדיוק צריך להעתיק אלינו. חוסר שביעות רצון, בגשמיות או ברוחניות, יכול להיות מנוע נפלא להתקדמות. אדם שרוצה לפתח את עצמו בכל בחינה שהיא, יצירתית, כלכלית או להבדיל רוחנית, צריך להיות לא מרוצה, כי אם אתה מרוצה, תישאר איפה שאתה ולא תזוז לשום מקום. אבל אם זה יהיה אמתי, שאתה לא מרוצה, גם אם תחפש ותתקדם כל החיים, לעולם לא תהיה מרוצה, וזו כבר בעיה.

ולכן, הגישה האמתית היא הפוכה. ההסתכלות היהודית היא שאני מרוצה ועוד איך, כי בעצם לא מגיע לי כלום. אלא שאם אני עם הגישה הזאת בצורה גלויה למשא ומתן, כולם אמנם ירצו לעשות אתי עסקים, כי כולם אוהבים את המותק הזה שכל הזמן מרוצה, אבל פרנסה ועסקים לא יהיה לי מזה. ולכן, אין ברירה, כלפי חוץ צריך לשדר שאני לא מרוצה, אבל בפנים אני לגמרי מרוצה.

מעשיות משנים קדמוניות

עשירות או עניות

[מעשה יג - פרק ט]

” כי פעם אחת הלכו אנשים בספינות הרבה על הים, ובא רוח סערה ושבר את הספינות, והאנשים נצלו ובאו אל מגדל אחד, ועלו אל המגדל, ומצאו שם כל המאכלים ומשקאות ומלבושים וכל מה שצריכים, והיה שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם.

ענו ואמרו, שכל אחד יספר מעשה ישנה, מה שהוא זוכר מזיכרון הראשון, היינו מה שהוא זוכר מעת שהתחיל אצלו הזיכרון. והיו שם זקנים ונערים, והיו מכבדים את הזקן הגדול שביניהם שיספר בתחילה.

ענה ואמר: מה אספר לכם. אני זוכר גם כשחתכו את התפוח מן הענף. ולא ידע שום אחד מה הוא אומר, אך היו שם חכמים ואמרו: בוודאי זאת היא מעשה ישנה מאד. וכבדו את השני שיספר.

ענה השני, שלא היה זקן כמו הראשון: זאת היא מעשה ישנה! (בלשון תימה), זאת המעשה אני זוכר גם כן, אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק. ענו ואמרו שם: זאת היא מעשה ישנה ביותר מהראשונה, והיה פלא אצלם שזה השני, שהוא יניק מהראשון, וזוכר מעשה ישנה יותר מהראשון; וכבדו את השלישי שיספר.

ענה ואמר השלישי, שהיה יניק יותר: אני זוכר גם כשהתחיל בנין הפרי, דהיינו כשהתחיל להתרקם הפרי. ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה ביותר. ענה הרביעי, שהיה יניק עוד יותר: אני זוכר גם "כשהוליכו הגרעין לנטוע הפרי".

ענה החמישי, שהיה יניק עוד יותר: אני זוכר גם "החכמים, שהם היו חושבים וממציאים את הגרעין". ענה הששי וכו', שהוא זוכר גם "את הטעם של הפרי קודם שנכנס הטעם בתוך הפרי". ענה השביעי וכו' ואמר שהוא זוכר "גם הריח של הפרי קודם שנכנס בפרי". ענה השמיני ואמר, שהוא זוכר גם "המראה של הפרי קודם שנמשכה על הפרי".

ואני, (היינו זה הבעטליר העיוור, שמספר כל זה), הייתי אז תינוק לגמרי, והייתי גם כן שם, ועניתי ואמרתי להם: אני זוכר כל אלו המעשיות, ואני זוכר 'לאו כלום' (און איך גידענק גאר נישט). ענו ואמרו: זאת היא מעשה ישנה מאד יותר מכולם. והיה חידוש גדול אצלם, שהתינוק זוכר יותר מכולם.

בתוך כך בא נשר גדול ודפק על המגדל, ואמר להם: חדלו עוד מלהיות עניים; שובו אל האוצרות שלכם והיו משתמשים באוצרות שלכם.

הקטע הזה הוא סיפור של הבעטלר העיוור, והוא רומז על עניינים רבים ורחבים. בפרק הקודם הרחבנו אודות הספינות שנשברו, שרומזות על שבירת הכלים, ועל כל שכל הזכרונות שלנו הם זכרונות של דברים שבורים, והבעיה היא שהזכרונות הללו הן אלו שמכתיבות עבורנו מי אנחנו, מה אנחנו יכולים, ומשפיעות על ההתנהגות שלנו. מה התיקון לכך? להיות זקן ויניק, כמו שהבעטלר העיוור מתאר את עצמו.

זקן ויניק

אדם זקן הוא אדם שעשה הרבה. יניק הוא זה שעומד בנקודת האפס. זקן ויניק, הוא זה שעשה הרבה אבל אף פעם לא הזדקן בעקבות כך, כי הוא תמיד נשאר בנקודת האפס. כמו כולם, הוא הגיע מתוך טרגדיה של שבירת כלים, אבל הוא לא הולך לפתור את הבעיה הזאת, ולכן גם לא מסתבך בעקבותיה. הוא עסוק בחיבור למה שקורה כעת, ולא במה שקרה בעבר, כמו יונק שמקבל כל הזמן חלב טרי, ובכלל לא מתעניין בכל מה שמסביב.

העולם מסביב הוא מלא טעויות, ומלא דברים עקומים, והטרגדיה היא שאנשים צוברים את זה ועושים מזה אוסף של בולים, ולכן הם כל הזמן שבורים וחבולים. מספרים על הבעל שם טוב שנכנס פעם לבית המדרש הגדול בבראד, מעוז הלומדים והמתנגדים, וכשפתח את הדלת נעצר ואמר 'אינני יכול להיכנס לכאן, כי כל הבית מדרש מלא בתורה ותפילה', הם חשבו זאת למחמאה אבל הוא התכוון, ששום דבר לא עולה למעלה אלא נשאר תקוע כאן.

וכך אנשים חיים, כמו בית כנסת שמלא עד אפס מקום בתוכן, ושום דבר לא קורה מזה. הוא עמוס עד להתפקע במחשבות ורעיונות, תכניות ואכזבות, זכרונות וטראומות, ומרגיש

כל כולו בתוך איזה ענן, שלא זו ולא מתקדם לשום מקום. וכל זאת משום שבמקום להיות בתדר של העלאה הוא בתדר של האללה. הוא חושב עצמו לאליל שאמור לפתור את הבעיות, ולכן הוא מוטרד מהם ומנציח אותם, ונהיה זקן מזה.

ויש גם להיפך. אנשים שיש להם זכרון קדוש, והם זוכרים את הנשמה שלהם. כמו אותם אנשים שניצלו מהספינות השבורות, ועלו אל מגדל אחד ומצאו שם כל טוב, מאכלים ומשקאות ומלבושים וכל מה שהם צריכים, וכל התענוגים שבעולם. המגדל רומז על עולם הבינה, שהוא גן עדן, ושם אכן יש את כל הטוב שבעולם, ושם הם החלו להעלות זכרונות טובים ומתוקנים, אבל אז הגיע הנשר ודפק להם, ואמר להם חדלו מלהיות עניים, שובו אל האוצרות שלכם.

עשירים ועניים

כולנו מתגעגעים לגן עדן, שמשם באנו, ושם היה לנו טוב. כל הפרסומות של נופשים ופינוקים, מנסות לנגוע באותו זכרון עמוק שיש לכולנו מגן עדן. אבל גן עדן אינו התכלית אלא נקודת מעבר כדי לרענן את הנפשות. התכלית היא לתקן את העולם, דהיינו לצלול לתוך הכאוס של הכלים השבורים, ולהיות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, דהיינו לתקן את הכלים השבורים, ולהביא את נוכחות ה' לכאן.

הנשר בא ואומר: אתם עשירים במה שאין לכם. אתם מעלים זכרונות נפלאים, אבל כסף אין מזה, וביזנס לא קורה מזה. אם לא הצלחת להנחיל את הזכרון שאתה מתאר, לתוך פיסת עולם הזה, אתה עדיין אני. עשיר הוא מי שהצליח לברר את הבריאה ולהעלות ניצוצות. הזכרון הוא כלי נפלא, הנשמה והתורה הם כלים נפלאים, אבל רק בשביל להחזיר את העולם לה' יתברך.

מעשיות משנים קדמוניות

ולא משתמש עם זה כדי להיכנס לעימות, אתה עושה את עצמך עני.

אדם יושב בשעת התפילה או באמצע היום, ומרגיש מרירות וחוסר חשק. הדבר המתבקש לכאורה הוא, שיבוא כעת צדיק נחמד, יחזק אותו ויעודד אותו. זה לא נכון. צדיק אמת ייתן לו שתי סטירות ויאמר לו: תפסיק להרוס לעצמך את החיים ולמחוק שורות מתוכם. אם יש מיליונר שלא יודע על כך, ומתנהג כמו עני, האכזריות הגדולה ביותר היא לבוא אליו ו'לחזק' אותו. רחמנות אמתית היא לנענע אותו ולומר לו: הלו, אתה מיליונר, מה אתה עושה!?

להיות עשיר, פירושו לקחת את הנשמה, התורה, והאור שקבלת מצדיקים, ולהשתמש אתם כדי להתעמת עם העולם ועם השבירה. ומה אם לא תנצח? לא הבנת בכלל. המטרה איננה לנצח אלא להתעמת. זו היא המטרה וזה הוא העשירות. אם אתה מתעמת, אתה מוכיח שיש ה' בעולם ויש על מה ללחום. כל שכן אם אתה מצליח קצת לעורר את הלב ואת המוח.

מימד הזמן

אסור ולא נכון להלחיק יהודי, אבל להכניס בו הכרה בכוחות שלו, ולהביא אותו לנחישות ונחיצות, זה לא לחץ אלא עשירות. אדם שנמצא בכור אטומי, יודע שכל שניה היא נצח. הבעיה היא שאיננו יודעים שאנו נמצאים בכור שכזה, ונדמה לנו בטעות שהכור האטומי נמצא אי שם בעולם האצילות, ואנחנו כאן באיזושהי עמדה של המתנה, ובינתיים אפשר לפטפט ולהתבדח, עד שיפתחו את הדלת...

הנשר רומז על עולם הבינה ועולם התשובה, והוא מביא בכנפיו את בשורת ההתחדשות. הנשר עולה ועולה עד שנשרף ואז הוא נולד מחדש, כמו שכתוב 'תתחדש כנשר נעוריכי'.

עשירות היא מצד הגבורות, כפי שכתוב 'צפון מזהב יאתה'. הכסף רומז על חסדים, וממילא גם על בושה. לעומת זאת זהב רומז על גבורות, כי צריך לחצוב אותו מההר ולעבוד קשה כדי להשיג אותו, והוא רומז על מה שאדם זוכה דווקא דרך העמל והבירור, ולא כמתנת חינם. גן עדן הוא תענוג בחינם ולכן הוא בבחינת כסף וחסדים, אבל התענוג לעתיד יהיה רק בגבורות ללא פיסה של רחמים, וזה האושר הגדול ביותר, שאתה באמת ביררת את הדברים, התאמצת, חצבת, וזה שלך לגמרי.

הנשר בא ואומר, יש לכם כרגע הרבה דברים טובים, אבל הם לא שלכם. האוצרות שלכם הם דווקא הספינות שנשברו, ואתם צריכים לחזור אליהם כדי להיות עשירים. אם לא, אתם עניים. ההארה שהצדיקים מלמדים אותנו היא שיש לנו אוצרות, וחבל שאנחנו לא משתמשים בהם. האוצרות הם העצות וההדרכות מהצדיקים איך לעבוד בעצמנו, ולהגיע לעשירות אמתית.

עניות בבחירה

הנשר משתמש בלשון 'חדלו להיות עניים', והלשון הזה הוא לכאורה לא מובן, כי 'חדילה' שייכת על משהו שעושה ולא על משהו שלא עושה. להיות עני לכאורה מבטא חוסר מעש, ואם כן ממה יש לי לחדול. אך זה בעצמו החידוש, שאכן כן, אם אתה עני, אתה עושה את זה בפועל ממש לעצמך. זה לא חוסר מעש, אלא מעשה. אתה לא עני כי אין לך כסף אלא כי אתה מייצר עניות.

אדם שמבטל זמן נקרא 'שורף זמן'. לכאורה הוא לא שורף, אלא רק לא מנצל. אך זו בדיוק הטעות. הזמן הוא אוצר ואם אתה לא עושה אתו כלום, אתה לוקח בידיים אוצרות ושורף אותם. וזה מה שהנשר בא ואומר, אם אתה יושב על אור גדול ופוטנציאל עצום,

מעשיות משנים קדמוניות

אדם שחי בפשטות, יכול להיות מלא חכמה ומלא דבקות, וגם מלא עשייה מבורכת. אבל לא מלא חכמות ומלא הזדקנות. יניק אי אפשר לריב אתו, כי הוא לא יודע כלום, הוא רק רוצה לינוק עוד קצת ולחיות עוד קצת, אז כמה אפשר כבר להפריע לו. וזו עצה נפלאה, להיות יניק ולא יודע. הכי קשה וגם הכי יעיל, הוא להסכים למחוק חלק מהרזומה העשיר שיש לכל אחד... כל החלומות, וכל התוכניות, וכל מה שהוא עבר וכל מה שעבר עליו, מי פגע בו ואיפה הוא הצליח או שלא.

הרזומה הזו תוקע אותנו כל הזמן. אתה מגיע לתפילה ורוצה להתחיל להתפלל, מגיעה ההיסטוריה שלך מול העיניים, ואומרת לך: אין בעיה שתתפלל, רק רציתי לוודא שאתה זוכר שאתה לא יודע לכוון, ואתה גם בדרך כלל מוטרד, וגם שאתה זוכר שיש לך פגישה אחר התפילה, ובעיקר שאתה מוטרד ממה שאמרת לך עכשיו. אם רק תאשר את זה, אתה יכול בהחלט להתחיל להתפלל.

צריך פשוט לוותר על זה, ולומר: סליחה, אין קשר בין המצולם לכתבה, אני רוצה להתפלל בלי שום הקדמות, ואחרי התפילה או יותר מאוחר אולי אסכים לשמוע מי אני, כרגע אני יניק ורק רוצה להתחבר, להתפלל, ללמוד, וללמד זכות. יניקות הוא לחטוף עשייה בלי הרבה לחשוב, אי אפשר לנצל את הזמן תוך כדי חשיבה על הזמן ועל איך לנצל אותו, צריך פשוט לנצל. וחוף מעשייה, להיות מזוהה עם החיים שלי עכשיו, אני חי את החיים לכבוד ה', ושמח עם החיים הללו. לא מסובך לנצל את הזמן, אם רק מסכימים לוותר על המחשבות. ■

עולם הבינה הוא למעלה מהזמן, וזה המסר שהבעטלר העיור רוצה לתת במתנה לאותו זוג שכעת נישא. הוא אומר להם אני נראה עיור, ויש עלי הרבה תמיהות; איך אני הולך, ואיך אני גם יניק וגם זקן, והתשובה היא שצריך לפשוט מעלינו את מימד הזמן.

בלי זמן לכאורה אין כלום. אין עולם בלי זמן, ואין מצוות בלי זמן, אבל הזמן הוא הבלוף הכי גדול, והוא זה שהורס את החיים. הזמן הוא זה שמזקין, והוא הרוצח הסדרתי הכי גדול שהיה אי פעם בהיסטוריה. הוא רצח רבבות, הקים מדינות ופרק אותם, ואין דבר שהוא לא עשה ולא עולל, ואחרי הכל הוא ממשיך בדרכו בשלוות נפש, ומנפנף את כולם באותו נפנוף אדיש, כאילו לא קרה כלום.

לעומת זאת מתהלך לו צדיק בעולם, ומצליח להדוף את כל מה שקורה ימינה ושמאלה, באותה אדישות בה הזמן עובד. הצדיק הבין את הרעיון, שאמנם אין ברירה וצריך להתהלך בתוך הזמן כי שם נמצאים הכלים השבורים ושם נמצאים הניצוצות, אבל לא צריך להפוך להיות חלק מהזמן ולרקוד לפי החליל שלו, אלא רק לעבור דרך זה, ולאפשר לניצוצות להתברר דרכי.

חכם ותמים

זה נקרא זקן ויניק. ינקות היא נקודה של תמימות בה אתה לא יודע כלום ולא חכם בכלל, זקנה היא המון ידע והמון חכמה. והיכולת לחבר בין שתי הקצוות ולאחד אותם, היא הגאולה. מצד אחד תמימות ענקית, שדוחה כל מיני הצעות ל'מחשבה'. בכל יום אדם מקבל המון הצעות ל'בוא תחשוב על זה', והתמימות דוחה בנימוס את ההצעות הללו, ואומרת להם: לא עכשיו, אולי אחר כך. כעת אני מעדיף פשוט לעשות.

מחליק על הכביש, נתקע בגדר בטיחות, ומידרדר עם הרכב לתוך וואדי. איכשהו הוא נחלץ החוצה, מסתכל על עצמו ורואה שהוא יצא ללא סריטה. הרכב שלו מעוך לחלוטין, אבל כולו התרגשות והוא רק חושב למי לעשות את הטלפון הראשון ולבשר לו שחייו ניצלו.

איך זה יכול להיות? הרי לפני רגע היה לו רכב, וכעת אין לו כלום. לפני רגע הוא היה בדרך לעבודה, ועכשיו הוא צריך לשנות את כל התכנית. אם כן, איך זה שלפני רגע הוא היה עצוב וכעת הוא מאושר? כי הרגע הוא חווה בצורה ברורה שהחיים בעצמם שווים את הכל, וכל השאר לא רלוונטי. אם כן, אפשר לבחור להרגיש את זה גם אם הרכב לא נפל לתהום.

כשמתחיל הבוקר, אפשר להחליט שאני לא יודע מה יהיה היום, אבל עצם זה שאני חי, כבר שווה הכל. ומרגע זה, כל מה שקורה, הכל בונוסים שנופלים עלי מהשמים. אפשר לעשות גם תנועה של הפתעה: ואוו, גם זה? וגם זה? וגם זה? זה לא ישנה את היום, אבל כן ישנה את החוויה, ויגדיר מחדש את מי שאתה, וזה מה שחשוב, כי אתה מה שיקרה היום אתה לא יכול לשנות, אבל את מה שתהיה בעקבות כך, אתה יכול גם יכול. המשך בפרק הבא. ■

זהו המנוע של יהודי. בפנים אני חי במודעות מוחלטת שעצם זה שאני יהודי אין דבר גדול מזה, וזו לא קלישאה, אלא כדאי לעצור לכמה רגעים ולאפשר לעצמנו לחוות את זה, וממש לנסות למשש את זה. כעת שאתה חווה את זה, ההתנהלות המעשית צריכה להיות ממקום של התעוררות וצימאון חיפוש, ורצון להשיג כמה שיותר, אבל כל זה צריך להיות מחוץ אלי ולא לאפשר לזה להשפיע פנימה.

המשל המדויק לזה, הוא אדם שמגיע לעסק, שבו הוא יודע שאין לו מה להפסיד רק להרוויח, ובכל זאת הוא רוצה להפיק מהעסקה הזאת כמה שיותר. הוא ניגש עם פרצוף של אחד ש'כבר ראה מאה כמוך, ומה בכלל אתה יכול לתת לי', וכך לאורך כל המשא ומתן הוא עם פרצוף חמוץ, אבל בפנים הוא מתפוצץ מאושר והתרגשות. כך גם בחיים, חיצונית מותר לנו לנהל משא ומתן אכזרי, בגשמיות וגם ברוחניות, אבל בפנים אני חייב לשמר את חוויית האושר.

אושר ללא תנאים

המציאות הזאת מוכרת לכולם ומוכחת עובדתית. אדם נוסע ברכב חדש, אבל לא מצליח להיות מאושר, כי הוא טרוד בכל מיני דאגות וטרדות, והנה לפתע הוא

ר' יוד!
כתבו עליך
בפרשה!
L

בוא למצוא את עצמך בפרשה ולהאיר את החיים
בשיעורו השבועי של המשפיע פה מפיק מרגליות

הרה"ח ר' דוד גבירצמן שליט"א
על החיים וכל מה שמעניין באמת, מתוך פרשת השבוע

להתבונן בפסוקים ולמצוא את עצמך
להקשיב למשמעות המילים ולקבל גישות חדשות לחיים
להרגיש את הפרשה ולשאוב תעצומות
להטעין את שולחן השבת שלך במטעמים חדשים

בימי שני 8:00 בערב